

بخش اول:

تکنیک‌های خواندن

انواع سؤالات درک مطلب و راهکارهای پاسخ‌گویی به آنها

تشریح متون انتخاب شده از کنکورهای سراسری

۱- تکنیک‌های خواندن

برای پاسخگویی به سؤالات درک مطلب، آشنایی و تسلط به چند مهارت الزامی است. این مهارت‌ها عبارتند از scanning (نگاه اجمالی برای پیدا کردن جزئیات متن)، skimming (خواندن سریع و اجمالی برای درک کلی متن)، studying (خواندن دقیق متن) و paraphrasing (بیان جمله به شکل دیگر). برخی از سؤالات را می‌توان فقط با استفاده از یک مهارت پاسخ داد، ولی اغلب تلفیقی از این مهارت‌ها برای پاسخ دادن به سؤالات یک متن لازم است و این امر، به وسیله تمرین تحقق پیدا می‌کند.

اکنون به بررسی هر کدام از این مهارت‌ها می‌پردازیم:

(scanning) (جستجوی متن)

مهارت فوق‌هنگامی استفاده می‌شود که شما به دنبال اطلاعات خاصی در متن می‌گردید. برای پاسخ دادن به سؤالات پرسیده شده باید یک یا چند واژه کلیدی را در سؤال پیدا کرده و آن واژه را در متن جستجو کنید تا محل نسبی پاسخ سؤال را پیدا کنید. برای این منظور به سرعت از روی جملات متن می‌گذرید و به محض این که به اطلاعات موردنظر رسیدید، توقف می‌کنید و جملات قبل و بعد از آن را به دقت می‌خوانید (studying) تا پاسخ را پیدا کنید. این طریق خواندن در زندگی روزمره زیاد استفاده می‌شود. مثلاً هنگامی که دنبال شماره تلفنی در دفترچه تلفن می‌گردید یا دنبال مطلب خاصی در اینترنت هستید. از این مهارت استفاده می‌کنید. این مهارت معمولاً برای جستجوی اسامی، تاریخ‌ها، لیست، اقلام، اسامی محل‌ها و ... به کار می‌رود.

مثال: متن زیر را خوانده، با استفاده از مهارت scanning به سؤالات پاسخ دهید.

Marie Skoldowska curie (1867-1934) was born in Warsaw, Poland, Nov.7.1867. She received her early education and scientific training from her father and for several years taught in a Warsaw high school. In 1891 she moved to Paris, where she studied physics at the Sorbonne, receiving her degree in 1893. Two years later he married the French Chemist Pier Curie.

1. When was she born?
2. What was her middle name?
3. Where was she born?
4. Where was she educated?
5. What was her husband's name?
6. When did she get her degree?
7. When did she get married?

توجه کنید که شما می‌توانید پاسخ تمام این سؤالات را از طریق (scanning) پیدا کنید. در این متن اطلاعاتی که می‌تواند در یافتن پاسخ‌ها به شما کمک کند، پررنگ شده است.

(۲) skimming (خواندن سریع و اجمالی برای درک کلی متن)

این مهارت اولین قدم در خواندن یک متن و پاسخ‌گویی به سؤالات آن به شمار می‌رود. این کار به شما کمک می‌کند تا یک برداشت کلی از موضوع متن به دست آورید. برای این منظور عنوان متن (در صورت موجود بودن) و جمله اول پاراگراف را به دقت بخوانید. توجه داشته باشید که معمولاً جمله اول اطلاعاتی را درباره بقیه‌ی قسمت‌های متن در اختیار شما قرار می‌دهد. اگر متن طولانی باشد، لازم است جمله اول پاراگراف‌های دوم و سوم نیز به دقت خوانده شوند. خواندن دقیق جمله آخر نیز حائز اهمیت است، زیرا معمولاً نویسنده در آخر متن به نتیجه‌گیری می‌پردازد. به لغاتی که پررنگ (bold) نوشته شده‌اند، توجه کنید. همواره سعی کنید که بسیار سریع باشید و به جزئیاتی مانند مثال‌ها، آمار، تاریخ تولد، اسامی کتاب‌ها و ... توجه نکنید.

مثال:

Many parents are becoming increasingly worried about their children's interest in video games. They believe that playing for too long can be harmful to their health. Parents are afraid that their children's personality be affected and many often have argument with them about their playing habits.

Actually there is no scientific reason that video games are dangerous even if played for many hours a day. Another difficulty for parents is that although computer equipment is quite cheap, **the games themselves are often expensive.**

با نگاهی سریع و کلی به این متن و خواندن جملاتی که پررنگ نوشته شده‌اند (البته در این متن این عمل جهت تمرین صورت گرفته است) متوجه می‌شویم که متن درباره بازی‌های ویدیویی، نگرانی و مشکلات والدین و دلایل علمی در این باره است.

(۳) studying (خواندن دقیق)

خواندن دقیق متن زمانی فرا می‌رسد که شما سؤالات را خوانده‌اید، زیر کلمات کلیدی (key words) که می‌تواند در یافتن پاسخ به شما کمک کند، خط کشیده‌اید و به وسیله‌ی (scanning) محل آن‌ها را در متن پیدا کرده‌اید. هنگامی که محل و موقعیت جواب را شناسایی کردید، وقت آن می‌رسد که آن جمله یا جملات مربوط به کلمه کلیدی را به دقت خوانده و جواب موردنظر را پیدا کنید. به مثال زیر توجه کنید:

The movement of water in a cycle, from the oceans to the atmosphere, to the land, and then back to the sea is called **the hydrologic cycle**.

The oceans have a strong balancing force on this cycle. They face to the atmosphere to maintain an almost constant average value of steam in the atmosphere. Without the balancing effect of the oceans whole parts of the earth could be dry at some times and completely flooded at others.

When the atmosphere above an ocean is cold, heat from ocean warms it. When the atmosphere is warmer, the ocean cools it.

1. The **hydrologic cycle** is basically the movement of
 - 1) atmosphere from the sea to the land
 - 2) atmosphere from the land to the oceans
 - 3) water from the land to the sea
 - 4) water from the sea to the atmosphere, to the land and back to the sea

عبارت کلیدی در متن سؤال "hydrologic cycle" است. به کمک scanning آن را در پاراگراف اول پیدا می‌کنیم و جمله را به دقت می‌خوانیم (studying). پس از خواندن دقیق متوجه می‌شویم که گزینه‌ی «۴» بهترین پاسخ است.

2. The **atmosphere maintains an almost constant average value of steam** because of

- 1) its balancing effects
- 2) the reaction of the sun
- 3) the heat it receives from the oceans
- 4) the winter and summer temperature difference

با استفاده از تکنیک scanning و خواندن دقیق جمله قبل از آن به راحتی می‌توان به پاسخ (گزینه‌ی «۱») رسید.

۴) paraphrasing (بیان جمله به عبارت دیگر)

در خیلی از موارد سؤال، شکل تغییر یافته جمله‌ای است که در متن وجود دارد. این تغییر شکل ممکن است از نظر واژگان باشد، یعنی از کلمات مترادف (synonym) استفاده شود و یا از نظر دستوری باشد. بنابراین توجه داشته باشید که وقتی در صورت سؤال زیر کلمات کلیدی خط می‌کشید، در ذهن خود به کلماتی که می‌توانند مترادف یا متضاد کلمه مورد نظر باشند، فکر کنید تا زمانی که تکنیک scanning را انجام می‌دهید شانس خود را در پیدا کردن کلمه مورد نظر در متن بیش‌تر کنید.

به مثال‌هایی از paraphrasing توجه کنید:

جمله‌ی اصلی ORIGINAL SENTENCE	جمله‌ی تغییرشکل یافته PARAPHRASED SENTENCE
<p><i>Culture consists of the language, values and norms that define and unite a society. These can be spread from one society to another through culture contact.</i></p> <p>فرهنگ شامل زبان، ارزش‌ها و معیارهایی است که ویژگی یک جامعه را مشخص کرده و آن را متحد می‌کند. فرهنگ می‌تواند از یک جامعه‌ای به جامعه دیگر از طریق تماس فرهنگی منتقل شود.</p>	<p><i>Contact with other cultures is a way of spreading language, values and norms.</i></p> <p>تماس با سایر فرهنگ‌ها شیوه‌ای برای گسترش زبان، ارزش‌ها و معیارها است.</p>
<p><i>Generally, most adult human stomachs hold slightly more than four cups of food, but the stomach can expand to accommodate as many as 16 cups.</i></p> <p>به طور کلی، معده افراد بزرگسال کمی بیش از چهار فنجان غذا ظرفیت دارد؛ اما حجم معده می‌تواند افزایش یابد و تا شانزده فنجان نیز ظرفیت داشته باشد.</p>	<p><i>The stomach of an adult person is usually full when it contains just over four cups of food, but it can stretch to hold up to 16 cups.</i></p> <p>معده افراد بزرگسال معمولاً هنگامی که چهار فنجان غذا دارد، پر است، ولی می‌تواند تا حجم ۱۶ فنجان هم افزایش حجم دهد.</p>

توجه نمایید که برای بیان مجدد از مترادف کلمات استفاده شده: stretch به جای expand و hold به جای accommodate در جمله تغییرشکل یافته استفاده شده است.

۲- انواع سؤالات درک مطلب و راهکارهای پاسخ‌گویی به آنها

(۱) سؤالات مربوط به ایده اصلی (main idea)

پاراگراف مجموعه‌ای از جملات می‌باشد که به صورت منطقی در کنار هم قرار گرفته‌اند تا فقط یک موضوع را به خواننده انتقال دهند. در هر پاراگراف کلیه جملات به ترتیبی در کنار هم قرار می‌گیرند که بتوانند به توضیح ایده اصلی (main idea) پردازند. ایده اصلی هر پاراگراف، موضوعی است که بیان آن هدف از نوشتن آن پاراگراف بوده است. به عبارت دیگر اگر بخواهیم کل جملات پاراگراف را حذف کنیم و به جای آن یک جمله قرار دهیم که همان مفهوم را برساند، آن جمله main idea (ایده اصلی) خواهد بود.

اجزاء یک پاراگراف:

۱- Topic sentence : جمله‌ای که ایده اصلی (main idea) پاراگراف در آن قرار دارد.

۲- Supporting sentences : جملاتی که به توضیح ایده اصلی می‌پردازند.

۳- Concluding sentence : نتیجه‌گیری

Topic sentence یا (main idea):

جمله‌ای که ایده نویسنده را درباره عنوان (topic) متن بیان می‌کند، topic sentence نامیده می‌شود. بنابراین برای یافتن ایده اصلی (main idea) پاراگراف باید topic sentence را پیدا کرد که معمولاً در اول یا آخر پاراگراف قرار دارد. متن زیر را بخوانید. آیا می‌توانید ایده اصلی آن را پیدا کنید؟

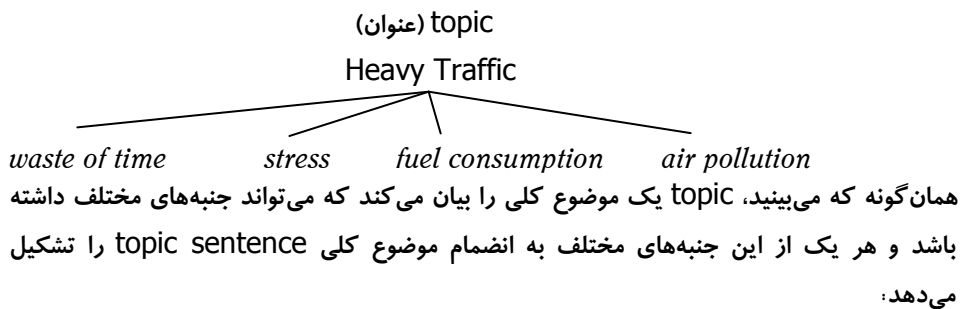
My first job was as a sales clerk in a small clothing shop. It wasn't a difficult job, and it wasn't really a very interesting job. My best friend had a more exciting job. Every weekend I had to open the store at 10:00 a.m. I couldn't be late. Now on weekends I like to sleep late. I helped customers find clothes, and I kept the store neat and clean. My parents' house was very clean, too. I used the cash register and handled credit cards, so I had to be very careful. These things all taught me responsibility. Now I work in a research

laboratory. I don't work with clothing anymore, but I still use that important skill I learned in my first job.

- 1) Working in a laboratory
- 2) Getting my first job
- 3) What my first job taught me

My first job عنوان (topic) متن است، ولی ایده‌ی اصلی متن گزینه‌ی «۳» می‌باشد.
تفاوت Topic sentence و Topic:

موضوع کلی متن بدون آن که نظر نویسنده در آن بیان شده باشد، topic نامیده می‌شود. به عنوان مثال، آلودگی، جمعیت، تحصیلات و ... هر یک می‌توانند موضوعی برای نگارش باشند. اما برای این که نویسنده بتواند این موضوع را در قالب یک پاراگراف بگنجانند، باید آن را محدود کند. یعنی به توضیح یک جنبه از موضوع کلی بپردازد. برای محدود کردن موضوع که جنبه کلی دارد، نویسنده از جمله‌ای استفاده می‌کند که به آن topic sentence گفته می‌شود. به مثال زیر توجه نمایید:

(topic sentence): One of the bad effects of heavy traffic is waste of time.

topic تکرار main idea

(topic sentence): Too much traffic can cause stress.

topic تکرار main idea

(topic sentence): Heavy traffic in big cities leads to air pollution.

topic تکرار main idea

(topic sentence): It is believed that heavy traffic can lead to more fuel consumption.

topic تکرار main idea

چنانچه می بینید، هر یک از جملات فوق شامل یک topic sentence است. topic sentence از دو قسمت تشکیل شده است:

topic sentence = topic (عنوان) + main idea (ایده اصلی)

مشخصه Topic sentence:

۱- دارای عنوان واضح و مشخص و محدود به موضوع خاص باشد.

A good topic sentence should have

1) clear topic (عنوان واضح و مشخص)

2) an opinion or idea about the topic

نظر و یا ایده در مورد عنوان (خوب، بد، مناسب، مضر، مفید ...)

Doing exercise has given me strength and self confidence.

ورزش به من قدرت و اعتماد به نفس داده است.

A good topic sentence should not be: یک topic sentence خوب نباید:

۱- خیلی گسترده و کلی باشد.

1) too broad:

Australia is an interesting country (کلی)

On my visit to Australia, I saw many unusual animals.

۲- خیلی جزئی و محدود نباشد.

2) too narrow:

Schools start at 8:30 a.m. (عنوان نامناسب)

Getting ready to school in the morning is more difficult than any of my classes.

عنوان مناسب: اظهار نظر، نویسنده، یعنی مشکل حضور در کلاس‌های صبح

در صورتی که topic sentence خیلی گسترده باشد، یک پاراگراف ظرفیت ارائه مطالب را نخواهد داشت و در صورتی که خیلی جزئی باشد، مطالب کافی برای اثبات یا نفی آن وجود نخواهد داشت.

topic و main idea را در جملات زیر مشخص کنید. توجه نمایید که ایده اصلی (main idea)

نظر نویسنده در مورد عنوان (topic) است.

Circle the topic of the sentences. Underline the main idea about the topic.

Example:

- a. Indonesia is a very interesting country to visit.
- b. Dogs make excellent pets.
- c. A really good place to study is the library at my school.
- d. Learning a second language creates job opportunities.
- e. Soccer is my favorite sport because it is exciting to watch.
- f. One of the most valuable tools for students is the computer.
- g. My sister and I have very different personalities.
- h. Summer is the best time to travel in my country.
- i. My hometown is a friendly place to live.

در جملات زیر main idea را مشخص کنید.

1. Swimming is my favorite sport.
2. Reading novels can help students improve their English.
3. There are some reasons why my cell phone is useful.

Supporting Sentences

به غیر از topic sentence ، بقیه جملات پاراگراف در توضیح، تشریح، تبیین، اثبات و یا نفی ایده اصلی پاراگراف می‌باشند. این جملات همه در ارتباط منطقی با جمله اصلی قرار دارند. در یک متن می‌توان از روش‌های مختلفی برای توضیح و تبیین جمله اصلی (topic sentence) استفاده کرد:

۱- توضیح و یا نوشتن حقایق و واقعیت‌ها

۲- مثال‌ها

۳- آمار

۴- نظرات افراد مشهور، نقل قول‌ها، ضرب‌المثل‌ها

در مثال زیر به نقش جملات supporting توجه نمایید و دقت کنید که چگونه به طور منطقی در ارتباط با main idea (ایده اصلی) قرار گرفته‌اند.

You are going to read a paragraph called Part-time Jobs and High School. What do you think the paragraph is about? Circle the answer.

- 1) Useful high school subjects
- 2) Working and studying at the same time
- 3) How much money a part-time job pays

READ THE PARAGRAPH.

Part-time Jobs and High School

¹ High school students should not have part-time jobs. ² High school is a very important time for a student, and students are very busy.

³ Students have to study hard to enter a good university. ⁴ Many high school students also play sports, and they practice before and after school. ⁵ High school students also spend time with friends of the same age. ⁶ Those friendships can be important for the rest of their lives. ⁷ A part-time job takes time away from studying, playing sports, and making friends. ⁸ People work for most of their adult lives. ⁹ When they are in high school, it's important for them to just be high school students.

Which sentence tells the writer's most important idea?

- 1) 1 2) 2 3) 3 4) 8

What do sentences 3, 4 and 5 do?

- 1) They show new ideas
- 2) They give examples
- 3) They show different opinions

یک پاراگراف سه قسمت اصلی دارد که ترتیب قرارگیری آن‌ها در یک متن معمولاً به صورت زیر است:

1. The topic sentence. This is the main idea of the paragraph. It is usually the first sentence of the paragraph, and it is the most general sentence of the paragraph.

2. The supporting sentences. These are sentences that talk about or explain the topic sentence. They are more detailed ideas that follow the topic sentence.

3. The concluding sentence. This may be found as the last sentence of a paragraph. It can finish a paragraph by repeating the main idea or just giving a final comment about the topic.

XXXXX XX XXXXX XXX XX XXXXX XXXX
 XX XXXX XX XXXXXXXX XXX XX XXXX
 XXXXX XX XXXXXXXXXXXX XX. XXX XXX
 XXXXX XXX XX X XXXXXXXXXXXX XX XXXX
 XXX XXXXX XXXXXXXX XXXX XXXXXXXXXXXX
 XXXX XX XXX X XX XXXXX
 XXXXXXXXXXXX XXX XXXXXXXXXXX XXXX.
 XXXX XX X XXXX X XXXXX XXX XXX
 XXX. XXXX X XXX XXXXXXX XXX XXXXXXX
 XX XX XX X XXXXXXXXXXXX XX XXXXX
 XXXXX XXXXX. XXXX XX X XXXX X
 XXXXX XXX XXX XXX. Xx XXXXXXX
 XXXXXXXXXXXX XX XX XXXXXXXX X XXXX X
 XXX XXXXX XX X XXX XX XXX XX X
 XXX X XXXXX XXX.

Concluding Sentence

حتماً بارها شنیده‌اید که برای پیدا کردن ایده اصلی (main idea) یا عنوان (topic) یک پاراگراف، باید جمله اول و یا آخر آن را خواند. علت آن است که جمله انتهایی معمولاً تکرار همان topic sentence است و همان‌طوری که می‌دانید topic sentence از دو قسمت topic و main idea تشکیل شده است. نوع سؤالاتی که به این منظور طراحی می‌شوند، می‌تواند به اشکال زیر باشد:

1. What is the main idea of the paragraph?
2. What is the topic of the paragraph?
3. Which of the following is the best title for the passage?
4. What's the writer's purpose?
5. The text mainly suggests that
6. The passage is mainly about

به مثال‌های زیر توجه کنید:

1) Communication is possible among bees through their sense of smell. A group of bees, called a colony, uses smell to protect itself from other bees. This is possible because all the bees in a colony have a common smell. This smell acts like a chemical signal. It warns the group of bees when a bee from a different colony is near. This way, bees from outside cannot enter and disturb a hive (the bee colony's home). If an outsider does try to enter, the bees of that colony will smell it and attack it.

جمله‌ی اول این متن topic sentence است، یعنی topic (عنوان) و ایده‌ی اصلی (main idea) در آن گنجانده شده است.

Communication is possible among bees through their sense of smell.
topic main idea

2) Parents can help their children be successful in school by encouraging them. Children usually enjoy playing games instead of studying their boring lessons, so parents have to take the responsibility to monitor their studying and to remind them to do their homework at home after school. Parents should also encourage their children to study by buying story books with pictures, or they can buy text books or tapes that help children learn to spell or read. The best way to encourage children to study efficiently is

to reward them when they get an "A". As a child, I experienced this. My parents gave me a gift if I had studied well, and then I was very excited. **So, if parents really want their children to succeed in school, they need to pay attention to their children's studies and encourage them.**

در این پاراگراف به topic sentence توجه کنید:

Parents can help their children be successful in school by encouraging them.
Topic *main idea*

topic این متن مربوط به موفقیت کودکان در مدرسه است. ولی چون یک موضوع خیلی کلی است، نویسندگان آن را محدود کرده و در این متن فقط به یک جنبه آن که «تشویق کردن» است، پرداخته است. بنابراین بقیه جملات این متن (supporting sentences) هم باید به تشریح موفقیت‌آمیز بودن روش تشویق بپردازند. این امر به صورت زیر در متن انجام گرفته است:

۱- با خرید کتاب‌های درسی

۲- وسایل کمک آموزشی

۳- دادن جایزه در صورت گرفتن نمره عالی

۴- بیان تجربه شخصی

جمله آخر متن هم، جمله نتیجه‌گیری است. یعنی پس از توضیح مطلب، نویسنده نظر خود را به صورت دیگری بیان می‌کند.

3) Today's postal service is more efficient and reliable than ever before. Mail that used to take months to move by horse and by foot now moves around the country in days or hours by truck, train, and plane. First class mail usually moves from New York City to Los Angeles in three days or less. If your letter or package is urgent, the U.S. Postal Service offers Priority Mail and Express Mail services. Priority Mail is guaranteed to go anywhere in the U.S. in two days or less. Express Mail will get your package there overnight.